

Purcărete

și umanizarea conceptelor

Silviu Purcărete are o capacitate uimitoare de a se descotorosi de abstracțiuni aride, nu eliminându-le, cum e la îndemână și cum fac cei mai mulți regizori, ci umanizându-le, dându-le trup, viață, vibrație, ceea ce e menit a clătina scepticismul cu privire la potența scenică a teatrului conceptual.

Orestia se încheie printr-o a-scenică (anti-scenică) dezbatere politico-morală cu privire la crimă, răzbunare, vinovăție, dreptate, democrație, la care participă Atena, Apolon, Eriniile și, ca inculpat, Oreste. Cred că trilogia lui Eschil nu s-a prea jucat integral, în epoca modernă, tocmai din cauza finalului ei discursiv, didactic și patetic. Eschil a pus aici în discuție morala lui “sânge pentru sânge” și “dinte pentru dinte”, tranșând în favoarea unei morale pătrunse de spirit rațional, a pus în discuție primitivismul tribal, tranșând în favoarea unității statale, a pus în discuție rosturile femeii și bărbatului (ecou al disputei matriarhat-patriarhat), făcând – vorba lui Purcărete – “să triumfe nu democrația, ci falocrația”. Fără îndoială că, în epocă, **Orestia** a fost nu numai o suită de tragice grozăvii, stârnind mila și groaza publicului, dar și un manifest civic important, menit să-i mobilizeze pe atenieni în spiritul unor noi principii politice. În epoca modernă, însă, vigoarea politică a discursului eschilian a căzut în desuetudine, teatrul însuși emancipându-se de acel civism fundamental caracteristic antichității.

Silviu Purcărete a simțit totuși că acum, într-un climat (bizar pentru sfârșitul mileniului al doilea) de resurrecție a tribalismului, devine din nou hotărâtor finalul trilogiei. Astfel, regizorul a înălțat-o pe Atena pe o platformă care s-o situeze într-o poziție dominatoare (zeița rațiunii !), a ritmat intervențiile lui Apolon pe pași de dans, a imaginat areopagul atenian ca pe o adunare de marionete manipulate de zeiță, adică trase pur și simplu de sfori, n-a ezitat să imprime forță și patetism discursurilor moralizator-patriotice ale Atenei, astfel încât concepte precum culpabilitate, morală, dreptate, țară, viitor – niște abstracțiuni care, în general, la teatru ne plictisesc – să primească viață, culoare, emoție, putere de convingere și o extraordinară actualitate. E bine că i s-a redat teatrului de idei un corp și un sens.

Dumitru Solomon